

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

6. Sicut & Daudid dicit beatitudinem hominis, cui Deus accepto fert iustitiam sine operibus. 7. Beati quorum remissæ sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata. 8. Beatus vir cui non imputavit ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

6. Sicut & David dicit beatitudinem hominis in
Deus accepto fert iustitiam sine operibus: 7. Deo
quorum remissa sunt iniquitates, & quorum
retracta sunt peccata. 8. Beatus vir cui non imputa-
uit Dominus peccatum.

Visus est hic locus Calvino ad solius fidei
iustitiam solidè confirmandam, & a
varia orthodoxæ fidei dogmata evertenda
peridoneus. Totam eius disputationem subij-
ciam, quia in eanon solum sua placita stabili-
lire, sed & quæ ab orthodoxis ex adverso
proferri solent retundere modis omnibus con-
tendit. Hinc (inquit) perspicimus, merum esse
rum cavillum, qui opera legis intra ceremonias
mitat, quando nunc opera simpliciter & sine adiectis
vocat, quæ prius dicebat opera legis. Si nemo iustifica-
ri potest simplicem & non restrictam locutionem, qua
lis nunc occurrit, promiscuè de opere quolibet intelli-
gendam, id perpetuo in tota disputatione valere de-
bet. Nihil enim minus consentaneum, quam ceremoniarum
solis vim iustificandi adimi, quum opera indefinitè
Paulus excludat. Tota hæc fabula nihil ad rem
facit. De operibus ceremonialibus Paulum
hic loqui nemo affirmat. Illa frustra insecta-
tur Calvini. Sed vaser hæreticus de operi-
bus ante fidem, de operibus naturæ, de ope-
ribus impiorum qui necdum per fidem Deo
reconciliati sunt, Paulum hic loqui, non au-
tem de operibus gratiæ, & post fidem, non
obseruat, non attendit; illa hic excludi non
memo-

Calvini
impostura

memorat. Agit hic ergo Apostolus de quolibet quidem opere, sed ante fidem Christi acceptam, & antequam impius iustificatur. Sententia Apostoli hæc est, ut eam S. Augustinus eruditè & orthodoxè exponit: Deus ac-
 cepto fert iustitiam sine operibus. Iustitiam quam fidei, quam bona opera non præcesserunt, quam bona opera consequuntur. Hæc August. Excludit ergo Apostolus nō solum ceremonialia opera, sed quælibet alia opera quæ fidem præcesserunt. Hoc Calvinus tacuit, hoc dissimulavit, de solis ceremonialibus inaniter garriens. Hæc eius prima fraus: videamus alia. Huc (inquit) accedit oppositum membrum, quod Deus homines iustificet peccatum non imputando. Quibus etiam verbis docetur, iustitiam Paulo nihil esse quam remissionem peccatorum. Hæc prima hæresis est quam ex hoc loco consequi Calvinus vult: In sola remissione peccatorum Christianam iustitiā consistere. At verò illud oppositum membrum, Deum homines iustificare peccatum non imputando, docet sanè, vnam primæ iustificationis seu conciliationis cum Deo partem esse, quod Deus peccata non imputet, sed condonet: sed non docet, totam & integram iustitiam in sola remissione peccatorum consistere, ut infert Calvinus. Quæ de re paulò pōst plura dicemus.

Pergit Calvinus: Postremo, hanc quoque remissionem gratuitam esse, quia sine operibus imputatur: quod & Remissionis nomē indicat. Non enim remittit

In præfat. enarr. in Pial. 31.

gib. inest
 quilibet
 omnia
 in
 quibus

Peccatum non imputare, vna; pars iustificationis est non tota.

mittit creditor cui numeratū est, sed qui nomen ipse inducit mera liber alicui. Eant nino qui delictum veniam satisfactionibus redimere docent, a qua Paulus argumentum peto ad gratuitum iustitia dicitur afferendum. Secunda hæc hæresis est de necessitate penitentiae necessitatem; quam ut his Pauli verbis excludi doceat, valde fatagit Calvinus. Sine operibus impuratur iustitia (ait Calvinus) ergo sine omni satisfactione. Putidum argumentum est. Deus quando iustificat impium, iustitiam illi confert, facitque ex impio iustum, impertito illi dono fidei quod per charitatem operetur, nullo merito operum precedentium (sine operibus iustitia quae iustitiam nos) & remittit illi præterita peccata gratia per Christum; ergo nec ad remissionem peccatorum consequendam, vlla prævia penitentia necessaria est, quæ peccatorem disponat (& falsa ac ridicula sunt illa in Scripturis omnia quæ peccatores ad penitentiam hortantur) nec post veniam impetratam ad poenam temporalem peccatis debitam exolvendam vlla satisfactio subeunda est; & falsum est Scriptura quæ dicit, De proprio peccato esse securus; ipseque David aut ineptè aut etiam contra gratuitam remissionem impiè fecit, qui post peccatum illi à Deo dimissam, lachrymis suis stratum suum rigavit, &c.

Pœnitentiæ necessitas à Calvino frustra excluditur.

Tit. 3.

Eccl. 5. 4.

psal 6. 7.

Declamat adhuc Calvinus, & hoc suffragamentum magis premit. Quomodo (inquit) illis cum Paulo conveniet? Atque illi, operibus satisfaci-

faciendum Dei iustitia, quo peccatorum veniam impetremus. Mentitur Calvinus. Operibus satisfaciendum Dei iustitiae docent Catholici, docent Scripturae, non ad veniam peccatorum impetranda, sed ad poenam peccatis iam remissis debita, Dei iustitia sic exigere, persolvendam. Aut poenitentiam cum satisfactione confundit Calvinus, quo doctrinam Catholicam studio calumniatur. Poenitentia remissionem peccati praecedit, disponendo peccatorem: satisfactio sequitur, expiando peccatorem.

Sed contra ratiocinatur Paulus (ait Calvinus) iustitiam fidei gratuita esse, ac sine operibus, quoniam a peccatorum remissione pendet. Nihil hinc contrarium habetur. Iubilia fidei a remissione peccatorum pedet, quatenus ab illa incipit, ideoque merse gratuita est, & sine operibus quae remissionem peccatorum mereantur, sed non sine operibus quae ad eam disponant.

Rursum, gratuita est sine operibus satisfactorijs, quia illa remissionem consequuntur, nec ad peccati reatum tollendum, sed ad poenam exolvendam assumuntur. Imo (ait Calvinus) vitiosa esset ratiocinatio, si qua in remissione peccatorum opera intercederent. Ita sane si per modum meriti aut causae efficientis intercederent, quae gratuitum tollerent. Dispositio necessaria nihil gratuita remissionis imminuit, sed divinae bonitati in Scripturis reuelatae imprimis convenit; qui sic bonus est,

ut sic

Satisfactio quo sentio requiritur.

Iustitia fidei quatenus a peccatorum remissione pendet.

aliorum oculos fascinant, sibi que ipsis oculos claudunt, ne totam Evangelicam veritatem videant.

Pergit tamen adhuc Calvinus ex his verbis alia annotare. *Nec minus (inquit) iisdem Propheta verbis in prae Scholasticorum dissipantur de dimidia remissione. Culpa remissa poena retineri à Deo nugantur. Propheta autem clamat non recta modo peccata esse, hoc est, in conspectu Dei sublata, sed etiam addit non imputari. Quomodo conveniat Deum poenam eorum exposcere qua non imputet?*

Respondeo: Scholastici dimidiam remissionem peccatorum non docent, sed integram & plenam, quibus Deus peccata remittit. Quod autem dimissis à Deo peccatis poena interdum maneat exoluenda, non est dimissi peccati aliqua diminutio; quia poenam illud respicit, non culpam. Peccatum duo in se habet: unum, quod diuidit nos à Deo, facitque filios irae, quatenus affectus semper inordinatus est, & à Deo auersus: aliud quod meretur poenam, siue ipsius peccati reatus. Divisione illam, & auersionem tollit gratuita remissio, facitque filios Dei qui fuerunt filij irae. Poena nihilominus manere potest, quae ex sua natura malum non est, sed aequè cadit in bonos vel probationis vel meriti causa, quam cadit in malos iustitiae causa. Vnde & Redemptor noster, qui sine peccato fuit, poenas tamen peccatorum nostrorum sustinuit.

N

At (in

Remiss.
pecc. di-
midia à
Scholast.
non doce-
tur.

Pœnam
exposci
vbi pec-
catum nõ
imputa-
tur.

Hom. 21.
ex Hom.
50.

2. Cor. 5.

reconcilians
sibi, non
reputans
illis delicta
eorum

At (inquit Calvinus) quomodo conuenit De
pœnam eorum exposcere quæ non imputat? Qu
verò non possit Deus culpam non impu
per misericordiam, & pœnam exposcere
iustitiam. Appositè Augustinus: *Miseratio
Dei est, vt ignoscat peccanti: iustitia est, vt pun
peccatum.* Sanè ille beatus est, cui Domin
non imputat peccata ad culpam, neque
pœnam æternam, condonando vtrumque
tamen si ea imputet ad pœnam aliquam ter
poralem. Deinde, *Deus erat in Christo misericors
reconcilians sibi, non reputans illis delicta eorum*
Deus propter Christum non imputauit pec
catoribus credentibus in Christum delicta
ipforum: pœnas tamen delictorum eorum
Christo exposcit. Ita cõuenit Deum pœnas
eorum exposcere quæ non imputat. Si Chri
sto potuit imputari pœna peccati, cui mi
lam potuit imputari peccatum; quanto magis
gis conciliatis cum Deo peccatoribus impo
tare peccatorum pœnam Deus potest, non
peccata non imputando! Iubet nos Christus
orare: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos di
mittimus debitoribus nostris.* Atqui nos debita
ribus nostris legitimè dimittimus, si iniuriis
passi, offensionem quidem dimittimus, sed
satisfactionem tamè iniuriæ factæ expetimus,
neque ad remittendas iniuriæ illatæ pœnas
vel de iure debitas, vel ad proximi emenda
tionem vtiles, hoc præcepto cogimur, non
tantum ad offensionem omnè animo deponenda

dam,
de iur
formi
dimit
putat
& in g
pecca
quas v
vel ad
stram
mè co
& pœn
His
sunt in
quibus
delice
egeru
illis p
tates
quoru
(Cha
quib
Christi
pecca
D. H
ptisim
tur pe
re not
tione
dem
Subiu

dam, & ad legē charitatis seruandā. Alioquin de iure agere nulli Christiano liceret. Pariformiter ergo & Deus nobis misericorditer dimittit, & peccata misericorditer non imputat, remittēdo nobis offensam erga illum, & in gratiam nos suam recipiēdo; tametsi peccatorum, quæ remissa sunt, pœnas aliquas vel iure diuino atque humano debitas, vel ad emendationem & expurgationem nostram vtilis, nobis infligat. Ita rursus optimè conuenit, Deum nō imputare peccatum, & pœnam tamen eius exposcere.

His accedit quòd beati illi sunt quorū remissa sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata, & quibus Dominus non imputauit peccatum, quia videlicet ita se gesserunt, talem pœnitentiam egerunt, vt remissa & tecta & non imputata illis peccata fuerint. Beati quorum iniquitates per humilem confessionē remissa sunt; quorum peccata per charitatem tecta sunt.

(Charitas enim operit multitudinem peccatorum) 1. Petr. 4.

quibus aut in Christo baptizatis, aut pro Christo martyrio affectis, ad pœnā amplius peccatum Deus non imputat. Sic hoc loco D. Hieronymus: Remittuntur peccata per bap-
In paruis
com.
 ptisimum: teguntur per charitatem: non imputantur per martyrium. Sanè nō absque omni opere nostro hanc remissionem & non imputationem peccatorum fieri, quod apud Dauidem immediatè sequitur, perspicuè ostēdit.

Subiungit enim: Nec est in spiritu eius dolus: id

N 2 est, vt

In Psal.
31.

est, vt exponit hoc loco Augustinus, *Qui
militet & verè confiterur peccata sua.* Confite-
ribus igitur & pœnitentibus remittit Deus
peccata, tegit illa, non imputat illa. Scilicet
quia confessio & pœnitentia nō sunt remissionis
merita, aut causæ efficientes, & Deus
ex pura misericordia illa remittit, propter
hîc dicitur; beatos illos esse, quibus Deus
accepto fert iustitiã sine operibus: nempe
stittiam fidei (ait B. Augustinus) *quam bona opera*
non præcesserunt, quam bona opera consequuntur.

Præfat. in
Psal. 31.

Quibus ita explicatis, Caluini triumphus,
quem ante victoriam cecinit, in la-
ctum illi & dedecus conuersus est. Sic enim
post disputationem præcedentem, vel
preclarè re gesta, concludit: *Manet ergo salua*
nobis pulcherrima sententia, iustificari fide, non
gratuita peccatorum remissione purgatus sit. At
qui ex his, quæ dicta sunt, liquidò constat
non manere saluam, sed penitus concideret
nouellam hanc & perniciosam sententiam,
quod iustificatio ex fide seu iustitia fidei
sola gratuita peccatorum remissione consti-
tat: illam videlicet ita præcisè accipientem
sicut in præcedentibus accepit Caluinus.

Pergit nunc ad alia sua placita Caluini
ex his Apostoli verbis stabilienda. Præterea
(inquit) *hinc gratuita iustitia perpetua in tota*
vitam duratio colligi potest. Nō satis est Caluini
primam hominis iustificationem seu recon-
ciliationem cum Deo ita ex sola fide gratuitam
constituit.

constituere, vt nec ad illam pœnitentia disponat, nec in illa vlla mentis renouatio fiat, nec post illã vlla satisfactio locũ habeat, sed sola fides ex parte nostra omnia suppleat. Vult præterea in toto cursu iustitiæ Christianæ solam quoque fidem omnia præstare; & hanc Dauidis sententiã à Paulo prolatam, non ad impij tantũ iustificationem, sed ad totius quoque vitæ iustitiã pertinere; id

est, hominis Christiani iustitiã hanc esse, vt Impietatẽ
perpetuã
cum re-
missi. per-
petua do-
cet Calui-
nus. semper in sese impius, impurus, immundus, sceleratus, abominabilis, accepta per fidem gratuita semper remissione, tectis semper peccatis, & non imputatis, hoc demũ modo

corã Deo iustus sit. Sed hoc paradoxũ impiũ & detestabile quomodo probet videamus.

Nam (inquit) cũ Dauid diuturno conscientie sue cruciatu fatigatus in hãc vocẽ erumpat, de experientia certè sua loquitur. Atqui iã per annos cõplures Deum coluerat. Ergo post magnos progressus tandẽ expertus miserus esse omnes qui ad Dei tribunal vocãtur, non aliã obrinendã beatitudinis viam esse clamat, quam si Dominus nos in gratiã recipiat, peccata non imputando. Ita probe refellitur eorũ commentum, qui fidei iustitiã non nisi initialem esse nugantur, vt deinde fideles operibus possessionem iustitiæ retineant, quam nullis meritis adepti sunt. Vide impuri hæretici commentum impurissimum, & malæ mentis animum malum. Fingit homo ipse impurus Dauidem tota vita impurum, & diu- Caluini
doctrina
execrabi-
lis. turno conscientie sue cruciatu fatigatum, in sola

N 3 remis-

remissione peccatorum beatitudinem con-
nem ponere. Addit tamen quod per annos con-
plures Deum coluerat. Sed quid? An Deus
litur per continua scelera & flagitia? In
diuturno conscientia cruciatu alij fatigantur,
homines scelerati & flagitiosi, qui carnis
nam illam inuiti & necessario patiuntur
iuxta illas Scripturas, *Non est pax impiis*
viam pacis non cognouerunt: & iterum, Cor
quasi mare feruens: multaque huiusmodi.
de sapienter S. Augustinus: *Iussisti Domine*
ita est: vt omnis animus inordinatus ipse sibi pas-
sit. Aut ergo Deus per flagitia colitur, aut
coluit Deum Dauid per complures annos, fa-
sum est, quod post magnos progressus in cultu
Dei, diuturno conscientia sua cruciatu fatiga-
fuerit. Deinde, quid magis impium dici po-
tuit, quam quod Dauid post magnos progre-
sus in cultu Dei per complures annos continua-
tandem expertus est miseris esse omnes qui ad tribu-
nal Dei vocantur? Quæ vox magis impia ma-
gisue Satânica efferri potuit? An non hæc
impia & Satânica doctrina omnem progres-
sum in Dei cultu demeritæ & stultitiæ condē-
An non omnes illas Scripturas ludibrio re-
ponit, quæ iubent *ambulare in vijs Domini*, &
custodire iustificationes eius (quod nemo acris-
conatus videtur quam ipse Dauid, vt totus
Psalmus 118 abude testatur) quæ iubent
rendere vt intremus per angustam portam, quæ
bent spiritum facti carnis mortificare, & ser-
Deum

Esaï 48.

Psal. 13.

Esaï. 57.

Confess.

lib. 1.

cap. 12.

Matth. 7.

Rom 8. 7.

Luc. 1.

Domino in sanctitate & iustitia corā ipso omnibus
 diebus vita nostra: Omnē enim hunc conatū,
 omnem progressum, miserum & dementiæ
 plenum Calvinus pronuntiat. Post magnos <sup>Calvinia-
na impie-
tas epicu-
rea,</sup> (inquit) progressus in cultu Dei expertus tan-
 dem est David miseros esse eos omnes qui ad Dei
 tribunal vocantur. Quid tu narras, portentū
 hominis in vltimas terras deportandum?
 Miseri omnes illi sunt, qui post magnos in
 pietate progressus (nisi fortē cultū Dei pie-
 tatem esse neges) ad tribunal Dei vocantur?
 Ergo hædos cum ouibus, lupos cum agnis,
 reprobos cum electis, homo impie, con- <sup>2. Cor. 5.
10.</sup> fundis? Dixit Paulus: Oportet nos omnes mani-
 festari ante tribunal Christi, vt recipiat vnusquisq;
 prout gessit in corpore, siue bonum siue malum. Mi-
 seri ergo, iuxta Calvinum, erunt in vniuer-
 sum omnes, tam qui bonum in corpore gess-
 erunt, quā qui malum. Nam post magnos in
 cultu Dei progressus, miseros tamen omnes esse ait,
 quem ad Dei tribunal vocantur. Ergo & miseri
 illi erunt, quibus ad tribunal Dei stantibus
 dicetur, Venite benedicti Patris mei, percipite re- ^{Matt. 25.}
 gnum quod paratum est vobis à constitutione mundi:
 Esurui enim, & dedistis mihi manducare, &c.
 Miseri quoque illierunt, quibus ad tribunal
 Dei vocatis, Deo videlicet cum seruis suis
 rationem ponente, dicetur, Enge serue bone & ^{ibidem.}
 fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa
 te constituam: intra in gaudium Domini tui. Iste
 sanè seruus bonus & fidelis magnos in Dei
 cultu

A& 13.
21.

cultu progressus fecerat. Sed an tandem per illos progressus vocatus ad tribunal Dei miserum se esse expertus est? Et quis magis feruus bonus & fidelis quam Propheta Dauid, cui hoc testimonium Deus ipse perhibet? Inueni Dauid virum secundum cor meum, & faciat omnes voluntates meas. Taménne Dauid diuturno conscientie sue cruciatu fatigatus, qui per annos complures Deum coluerat, expertus tandem est miserus eos omnes esse (& seipsum in primis) qui ad tribunal Dei vocantur? Ecce Iudas ipse, ad cuius tribunal vocatus est, promittit eum non miserum sed beatum esse: nisi forte beatus non est, qui vir secundum cor Dei est: quia maior aliqua vel beatitudo vel iustitia esse possit, quam ita Deo acceptum esse, ut secundum cor Dei ab ipso met Deo prædicetur. Postremò, Paulus ipse cum iam per complures annos Deum coluerat, & magnos progressus fecerat, videns se vocari ad tribunal Dei, & dicens

3. Tim. 4. Tempus resolutionis meae instat, an tunc miserum se esse sensit? aut diuturno conscientie sue cruciatu fatigatus, non aliam obtinende beatitudinis viam expectauit, quam ut peccata ei non imputarentur. Audiamus igitur vocem eius. Bonum, inquit, certamen certavi, fidem seruavi, cursum consummaui, de reliquo reposita est mihi corona iustitiae, quam reddet mihi in illa die iustus Iudex. Hæc enim vox hominis miseri est, non aliam obtinendæ beatitudinis viam expectantis quam ut non illi imputentur peccata. Siccine sane

Etos omnes Prophetas & Apostolos post multorum annorum in pietate progressus, conscientia suæ cruciatu fatigatos, in sola peccatorum nō imputatione miseros ac miserabiles Calvinus relinquit? Sed hæc est Theologiæ Calvinianæ summa & detestabilis impietas. His ille impijs & sceleratis axiomatibus suis solam fidē iustificantē probare, eosque refellere se posse putat, *qui fidei iustitiā non nisi fidem per dilectionem operantē esse rectissime docent.* An non Paulus hoc ipsum docuit dicens? *Manent ergo tria hæc, fides, spes, charitas, maior autem horum est charitas.* Si maior charitas, ergo minor est fides. Et quomodo hæc minor, & illa maior, nisi quia a fide inchoatur iustitia, in charitate perficitur? *Finis enim præcepti dilectio de corde puro, &c. sicut finis legis Christus, quia videlicet charitate lex perficitur: vel, ut Apostolus loquitur, plenitudo legis dilectio, sicut Christi gratia legem implet.* hæc in cordibus nostris diffusa charitate qua lex impleatur. Quod totum optimè intelligens August. ita scribit: *Incipit esse in fide per indulgentiam. Iam fides illa, assumpta spe & dilectione, incipit bene operari.*

1. Cor. 12.

Rom. 13.

Rom. 10.

Rom. 13.

Ad verba Davidis quod attinet, certū est in eius persona dici, qui in aliquo gravi scelere, aut in multis sceleribus Dei misericordiam expertus, suam & aliorum felicitatem prædicat, quibus talem misericordiam Deus præstitit. Titulus Psalmi est, *Ipsi David intel-*

N 5 lectus

lectus: id est, Psalmus qui docet quomodo
 ipse David suum peccatū intellexerit, ag-
 uerit, deploraūerit. Prædicat igitur David
 sua persona eorum felicitatem, qui ex gra-
 bus flagitijs emerſi veniam à Deo impetra-
 runt. Quæ felicitas vt non nisi secundum
 est, (quum prima felicitas sit, illa venia
 indigere, seruata innocetia) ita nec tota pe-
 catoris recõciliati beatitudo est, sed partia
 & initialis tantum. Quare pro eo tempo-
 accipi debet, quo de peccatis suis in Scrip-
 ra commemoratis venia accepta, Deo gra-
 tias agit, illosque ex parte beatos ac felices
 prædicat, qui singulari Dei misericordia in-
 gnorum scelerum veniam impetrarunt, non
 autem pro toto illo tempore quo per con-
 plures annos, adeoque in reliquo toto
 suæ cursu (vt apparet) Deum sincerè col-
 rat, *faciens omnes voluntates Dei*, ideoque pro-
 nunciatus *vir secundum cor Dei*. Ita hic locus
 nihil minùs docet, quàm in sola hac remis-
 sione peccatorum totam & perpetuam ho-
 minis Christiani iustitiam consistere. Et
 quidem aliqua perpetua peccatorum remis-
 sio homini etiam iusto necessaria, vnde om-
 nes clamant, *Dimitte nobis debita nostra*, sed illa
 alterius generis est, & non nisi leuium delin-
 etorum, quæ à Deo hominem non separant,
 venia ac remissio est: quod alio in loco latius
 explicatum dedimus.

De Infi-
 ficat. lib.
 12.

Quia facilè vidit Calvinus quid contineret
 hanc

hanc scdam diuinæ Scripturæ deprauationem obijci possit ac soleat, illud totum studiose amoliri conatur, vt solius remissionis peccatorum iustitiâ, in peccati fauorẽ, homo impius modis omnibus constabiliret. Ac primum aduertebat, beatitudinem non secus operib⁹ bonis ab ipso Dauide & in alijs Scripturis attribui quàm remissioni peccatorũ: vnde necessariò consequitur, beatitudinem remissioni peccatorũ attributã non nisi partialẽ & ex parte esse, aliaq; adhuc in Scripturis cõmendari quæ beatos & iustos mortales faciant, nõ secus quàm gratuita peccatorum remissio: similiter bona opera in iustitiã reputari nõ secus quàm fidẽ. His ergo omnibus occurrere volẽs, ita præcedẽtib⁹ subiungit:

Quod autem opera interdum in iustitiã imputari, & alia quoque beatitudines recensentur, nihil de Pauli sententia detrahit. Refert Psalmus imputatum esse Phinees sacerdoti Domini in iustitiã, quod sumpto de scortatore & meretrice supplicio vindicauit opprobrium Israelis. Nempe hominẽ audimus facinus iustum edidisse, sed vno facto personam non iustificari scimus. Ergo iuxta Caluinum mentitur Scriptura, quæ hoc vno facto eum iustificari scripsit; ait enim: Reputatum est ei in iustitiã à generatione in generationem. Sic ergo contra Caluinum arguo: Aut reputari in iustitiã significat iustificatum esse, & sic Phinees, cui hoc factum reputatũ fuit in iustitiã, ex illo facto iustificatus est; aut non significat iusti-

Vnum
opus po-
teit iusti-
ficare.

iustificatum esse, & sic Abraham, cui fides
putata est ad iustitiam, ex illa fide non iustificatus
est. Quod Phinees ex zelo legis Dei adu-
rantem cum Madianitide interfecit, vni-
fuit & singulare factum: quod Abraham
promittenti Deo feminis sui multiplican-
dem credidit, vnus fuit & singularis
actus. Vterque actus reputatus fuit in ius-
titiam. Ergo aut vterque actus iustificandi
neuter. Sed probare contendit Caluinus
vno facto personam iustificari non posse.
Quiritur enim perfecta & numeris suis omnia
consummata obedientia, vt sonat promissio,
fecerit hac, viuet in ipsis. Respondeo: Requiritur
etiam perfecta & numeris suis omnia
consummata fides, qualis Pauli erat, credens
in omnibus qua in lege & Prophetis scripta sunt.
Et quemadmodum omnia facienda sunt, quae
Deus iubet, sic omnia credenda sunt, quae
Deus loquitur. Nihilominus sicut actus
dei in eo quod creditur exercetur, & quod
iubet actus fidei in iustitiam reputatur, in-
secus quam fides Abraham, sic bonum opus
qualibet virtute exercetur, & quodlibet
num opus in iustitiam reputatur, non secus
quam zelus Phinees. Sed quemadmodum
ratione obiecti quod creditur, excellentius
interdum fidei actus est, & in maiorem ius-
titiam reputatur; sic ratione obiecti, cuius
quod actus virtutis versatur, opus bonum
excellentijs interdum producit, & in maiorem
iustitiam

forem similiter iustitiam reputatur. Denique sicut qui vñ fidei obiectū credit, ideo ex illa fide iustificatur, quia paratus est omnia credere quæ promittit Deus, tametsi de facto omnia non credat, quia omnia non audiuit aut didicit, sic ex vno bono opere homo iustificatur, quia affectum habet omnia præstandi, tametsi de facto omnia non præstet; quia aut occasio aut facultas omnia præstandi nõ datur. Et hanc ob causam, tã vni bono operi quã vni actui fidei Paulus in vna & eadem sententia salutem tribuit. *Si confitearis* Rom. 10.
(inquit) in ore tuo Dominum Iesum, & in corde tuo credideris quod Deus eũ suscitauit à mortuis, saluus eris. Oris confessio vnus actus externus est, circa vnum Christi præceptum. Credere Christum à mortuis resurrexisse, vnus fidei actus circa vnum fidei obiectū est. Scriptura igitur nõ solùm totius legis, sed etiam cuiuslibet præcepti obseruationi salutem promittit, & iustitiam attribuit. Ratio est, quia nemo vnum Dei præceptū vt oportet præstat, qui non totam legem animo & affectu obseruat. Nam & nemo est qui aliquod fidei obiectum vt oportet credit, qui non omnibus fidei obiectis animo & affectu assentiatur. Postremò, vtraque Scriptura est vera, tam illa quæ vnus præcepti obseruationi salutem promittit, aut iustitiam tribuit, quã illa quæ totius legis executioni eandem addidit. Non est vna neganda propter

pter alteram, sicut hic facit Caluinus.

Ne tamen negare videatur alteram, quod eius instituto aduersatur, eam glossare con-
tendit, quia & hoc sibi necessarium videbitur.
Ait igitur: Quomodo ergo imputatur illi hæc in
iustitiam? Certè iustificatum prius gratuita
gratia oportuit. Qui enim iam Christi iustitia
induti, ij non sibi modò propitium habent Deum,
operibus quoque suis, quorum macula & nani Chris-
ti puritate obteguntur, ne in rationem veniant, &
nullis sordibus infecta opera iusta reputantur. Non
aliter quàm huiusmodi indulgentia placere Deo con-
libet humanum opus palàm est. Quod si fides iustitia
vnica causa est, cur iusta opera habeantur, &
quàm insulse arguant, quia iustitia operibus re-
buatur, non solam esse fidei iustitiã. Ego autem
inuietum argumentum oppono contrà, iniustitia dem-
natur. Hæc ille. Atqui tota hæc Caluini euasit
tam longè petita nihil eum iuuabit. Teo-
eius speculatio & inuietum quod vocat argu-
mentum in fumos statim euanesceat. Summa
speculationis eius est, Phinees fuisse prius
hominem Dei gratia iustificatum; quod
facile concedo: iustificatus autem quum es-
set, id est, in sensu Caluini, Christi iustitia
indutus, hanc Christi iustitiã eius operibus
alioqui maculosis & immundis nitorem &
puritatem attulisse, vt sic nullis sordibus in-
fecta, iusta reputarentur. Sed hoc totum Calu-
uino negamus. Neque ille vel minimo ver-
bulo

Caluini
inuietum
argumen-
tum in fu-
mos eua-
nesceat.

bulo paradoxum hoc ex Lutheri dictatis pe-
 titum, planéque absurdissimū, probat. Pri-
 mum, iustificari in Christo, negamus idem
 esse, quod, Christi iustitia indutū esse: Chri-
 sti iustitia solus ipse Christus indutus est.
 Christus nos iustificat, non iustitia qua ipse
 iustus est, sed qua nos induit. *fide purificans cor-
 da nostra, & charitate diffusa in cordibus nostris per
 Spiritum S. qui datus est nobis.* Christū quidem
 in baptismo induimus, vt Paulus docet, nō eius
 iustitia vestiti, sed eius gratia donari, vt facti
 noua creatura moriamur peccato, & viuamus iu-
 stitia. Quare hoc figmentum Calvinianum,
 vt doctrinam ac traditionem humanā, quam
 nulla Scriptura docet, penitus reiijcimus, &
 propriam in vnoquoque iusticiam, propriam
 fidem, spem, charitatem, aliāque Dei dona
 iuxta Scripturas agnoscimus. Rursus quod
 operum bonorum immunditiam ac sordes
 Christi iustitia tegat, vt alterum simile fig-
 mentum, sola Caluini assertione firmatum,
 similiter reiijcimus. Imperfectio varia, qua
 opera iustorum laborant, non Christi iustitia
 tegitur, sed Christi misericordia ignoscitur.

Iam verò quod ex his infert Caluinus, si-
 dei iusticiam vnicam esse causam cur iusta
 opera haberentur, multò adhuc dementiùs
 dicitur. Non sola fides, sed charitas quoque
 causa est cur opera iusta habeantur. Nec sola
 fides, nec sola charitas, sed vtraque coniun-
 cta. Nulla placent Deo opera sine fide, nul-
 la item

Iustificari
 in Christo
 non est
 Christi iu-
 stitia in-
 dui.
 Act. 15.
 Rom. 5.
 Gal 4.
 Gal 6.
 Rom. 6.

Fides non
 est sola
 causa ope-
 rum iu-
 storum.

la item quæ non ex charitatis radice
lant. Factum hoc Phinees si non ex pio
& charitate erga Deum, sed ex amaro zelo
vel ex odio proximi, vel ex vana gloria
alio quouis malo affectu profectum fuit
non in iustitiam, sed in graue peccatum
putatum fuisse. Scrutemur Scripturas

Phinees
iustitia ex
charitatis
radice ori-
ta est.

Num. 25.
11.

videamus an hoc factum Phinees prop-
vnicâ fidei iustitiam reputatum fuerit in
stittiam, vt affirmat Calvinus, an potius pro-
ter ipsam charitatem & zelum honoris De-
Sic de eo legimus quoniam iam recenter pater

tum fuisse. Dixit ad Moysen Deus: Phinees
auertit iram meam à filiis Israel, quia zelo meo
motus est contra eos, vt non delerem filios Israel
zelo meo. Laudatur in eo zelus Dei, vti
& radix facti. Sic de eo scribit Ecclesiasticus:

Eccles. 45.
28.

Phinees tertius in gloria est, imitando An-
in timore Domini. In bonitate & alacritate
sua placuit Deo Israel. Sic de eo loquitur Ma-

1 Mach.
2. 54.

thathias Machabæorum pater: Phinees pater
noster, zelando zelum Dei, accepit testamentum
sacerdotij æterni. Addit denique Psalmista

Psal. 105.

quod reputatum fuit ei in iustitiam in generatione
& generationem. Non ergo fidei iustitia vnicâ
causa fuit cur hoc factum Phinees iustum
haberetur, sed zelus ex amore Dei & populi

Eccles. 45.

sui profectus (vnde dixit Ecclesiasticus:
Sicut in reuerentia genitricis sue) proxima & prae-
pua causa erat, cur hoc opus reputatum fue-
ritei in iustitiam. Inuictum Caluini argu-
mentum

mentum deuietum & deiectum iacet, quo
 sic triumphabundus arguit, *iniustitia damna-
 tum iri opera omnia, nisi sola fide homo iustificetur.*
 Phinees non sola fide, sed hoc eius zeloso
 opere iustificatus est, quia hoc illi opus (non
 sola fides) ad iustitiam reputatum est.

Sed nunc ego contra Caluinistas omnes
 hoc (nisi fallor) inuictum argumentum pro-
 pono, *iniustitia damnatum iri opera omnia, si sola
 fide nitantur, si sola charitas absit.* Apostoli
 enim irrefragabilis sententia est: *Si distribuero* 1. Cor. 13.
*in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tra-
 didero corpus meum ut ardeam (quorum illud in
 in Confessoribus, hoc in Martyribus præci-
 pium quoddam opus est) charitatem autem non
 habuero, nihil mihi prodest. Sed nunc reliqua Cal-
 uini audiamus:*

Simile est de beatitudine. Pronuntiant beati qui
 eimēt Dominum, qui ambulant in vjs eius, qui me-
 ditantur in eius legem die ac nocte. Sed quia nemo
 id præstat qua decet perfectione, ut Dei mandato ad
 plenum respondeat; irrita sunt omnes eiusmodi be-
 nedictiones, donec purificati ac mundati peccatorum
 remissione, beati reddimur: atque ita quidem, ut ca-
 paces siamus eius beatitudinis, quam Dominus ob
 studium legis ac bona opera seruis suis pollicetur. Erga
 & operum iustitia, effectus est iustitia fidei; & bea-
 titudo ex operibus, effectus beatitudinis quæ sita est
 in peccatorum remissione. Si causa destrui ab effectu
 suo nec debet nec potest, importune facturi sint, si quis
 studeant fidei iustitiam per opera subuertere. Hæc
 ille,

O

Calvinus
lectores
iudicat.
Operum
iustitia
fidei iu-
sticia non
subvertit

ille, nihil quam simplicem lectorem iudicans, & pertinaciam hæreticis propriam in ipso comonstrans. Non enim qui iuxta Scripturas manifestissimas atque creberrimas bonis operibus, Dei cultu, mandatorum observatione, beatitudinem atque iustitiam promittunt, fidei iustitiam per opera subvertunt, sed tam bonorum operum iustitiam quam fidei iustitiam in Scripturis doceri affirmant. Non una alteram destruit, sed iuxta Scripturas utraque vera est, & altera alteram confirmat. Nam & *fides ex operibus consummatur* (ait Iacobus) itemque *per charitatem operatur* (ait Paulus) & *opera sine fide placere Deo non possunt.*

Iac. 2.
Gal. 5.
Heb. 11.

Operum
iustitia
non est
effectus
iustitiae
fidei.

Neque verò operum iustitia effectus iustitiae fidei, sed cum illa coniuncta, & utque ad iustificationem concurrunt. Nam nec secus *fides sine operibus inanis ac mortua est*, quam opera sine fide sterilia & coram Deo inutilia & inætuosa sunt. Antecedit sanè remissio peccatorum per fidem omnem operum iustitiam (quia conciliari Deo per Christum oportet cuius opera beatum ac iustum operantem efficiunt) sed ut prima quaedam iustificationis cundam, ut principium antecedit progressum & incrementum, non ut causa effectum. Remissio peccatorum, respectu consequentis iustitiae operum, est causa sine qua non, tenuissima maximèque impropria (sicut privatio tenebrarum est causa lucis succedentis)

sed m
store
ficien
dem
per f
gis ch
non c
fide :
vna r
& ma
omni
actiu
Fides
quid
feri;
tur. C
ardet
ei De
vt pro
delecti
Sic o
ipsa c
Spiri
sensu
cator
polit
nesci
beat
Nõ e
aut b
Dei c

sed non est causa efficiens: in quo fallit le-
 storem Calvinus. Iustitiæ operum causa ef-
 ficiens per modum radicis & principij, est qui-
 dem fides (non ipsa remissio peccatorum
 per fidem) est quoque charitas; & sanè ma-
 gis charitas: quia *fides per charitatem operatur*, Gal. 5.
 non charitas per fidem, sed in fide, aut cum
 fide: ideoque omnium bonorum operum
 vna radix est fides, alia charitas, sed proxima
 & magis actiua ipsa charitas, quæ propterea
 omnium virtutum forma est, & principium
 actuum. *Fortis vt mors dilectio*, ait Scriptura. Cant. 8. 6.
 Fides sanè dicit, Oportet sic fieri; quia videt
 quid sit agendum. Spes dicit, Expedi sic
 fieri; quia videt quale præmium proponi-
 tur. Charitas autem dicit, Volo facere; quia
 ardet amore, *condelectatur legi*, & suavia iam Rom. 7.
 ei Dei mandata sunt, *onus leue, & iugum suauis*; Matt. 11.
 vt propterea Apostolus dixerit, *Plenitudo legis* Rom. 13.
dilectio: &, Qui diligit proximum, legem impleuit.
 Sic omnis iustitiæ operum causa efficiens est
 ipsa charitas; sed *dissusa in cordibus nostris per* Rom. 8.
Spiritum S. qui datus est nobis. Iustitia fidei in
 sensu Calvinij, id est, gratuita remissio pec-
 catorum, præcedit vt necessaria subiecti dis-
 positio: & vt ipsemet Calvinus loquitur,
nesciens quid dicat, facit vt capaces fiamus eius
beatitudinis, quæ Dominus bonis operibus pollicetur.
 Nō enim bona opera corā Deo bona essent;
 aut beatum ac iustum facerent, nisi filiorum
 Dei opera essent, & conciliatio cū Deo præ-

2. Petr. 2.

cessisset. Manet tamen remissio peccatorum facta frequenter sterilis, & nullā operum iustitiam producit: quia *accepto sancto merito conuertuntur retrorsum, & sicut canes reuertuntur ad vomitum.* Manet ergo firmum, esse quādam beatitudinem & iustitiam operum, in Scripturis non secus beatos dici atque eos qui *ambulant in via Domini*, quā quibus *missa sunt iniquitates.* Distinctæ sunt istæ beatitudines. Hæc initialis tantum; illa perfecta & formalis. Hæc nos Deo conciliat, & impedimenta iustitiæ tollit; illa nos coram Deo gratos & iustos constituit. Hæc denique laudes aufert; illa ornat, & coronam iustitiæ iusto Iudice accipit. Sed hæc confundit Calvinus; confundunt & alij hodie hæretici siue ex ignorantia, siue ex malitia, ipsi uiderint.

Calvinus tandem uolens hoc loco omnibus modis lectori suo satisfacere, & hæc pulcherrimam (ut uocat) sententiam de beatitudine ac iustitia nostra in sola remissione peccatorum posita firmam atque immotam relinquare, vnā adhuc sibi difficultatē proponit, & eam remouere cōtendit. *Sed cur liceat (dicit quispiam) testimonijs illis contendere, quibus hominem iustificari ac beatum reddi? Verum enim Scripturæ non magis sonant fide iustificari hominem, & Dei misericordia beatum esse, quā operibus.* Bona hæc est & necessaria difficultas, sed eò adhuc maior erit, si addamus, Scripturam

peccatas multo frequentius multoque apertius
 sonare, ex bonis operibus beatos nos reddi,
 quam ex remissione peccatorum. Nam ad
 misericordiam Dei quod attinet, elucet illa
 non secus in bonis operibus quam in fide, non
 secus in iustitia operum quam in iustitia fidei
 siue ex fide; quum vtraque Dei dona sint, &
 ex Dei gratia ortum suum habeant. Sed ad
 remissionem peccatorum quod attinet, hic
 ferè vnicus apud Dauidem locus est, qui bea-
 titudinem in ea ponat. In iustitia verò ope-
 rum, in meditatione ac executione legis di-
 uine, in custodiendis mandatis Dei, & iusti-
 ficationibus eius, in timore Domini, beati-
 tudinem poni, in vno Psalmo 118. plusquam
 centies Dauid affirmat: in alijs quoque Psal-
 mis permultis idem repetit sexcētis penè in
 locis. Sed & Christus Dominus in prima illa
 sua diuinissima & prolixa concione, quum
 varias beatitudines recenseat, omnes ad bo-
 norum operum iustitiam pertinent, ad re-
 missionem peccatorum nulla. Meritò igitur
 hunc scrupum proponit Calvinus, cur tot
 & tantis testimonijs diuinarum Scriptura-
 rum non liceat contendere, ex bonis operi-
 bus hominem iustificari ac beatum reddi. Vi-
 deamus nunc quomodo hunc scrupum exi-
 mat, & difficultatem soluat. Nempe (inquit)
*consideranda hic est tam series causarum, quam gra-
 tia Dei dispensatio. Quia enim locum non habet
 quicquid pronuntiat de opere, vel iustitia vel bea-
 titudine,*

Miseri-
 cordia
 Dei non
 secus in
 operibus
 quam in
 fide.

Matt. 5.
 & 6.

titudine, nisi vnica hac fidei iustitia precesserit, &
 sola partes omnes impleat, hanc erigi ac stabili
 oportet, vt illa tanquam fructus ex arbore inde na
 catur & emergat. Hæc solutio ac responsio
 nihil in effectu nouum adfert, nihil nisi quod
 iam à Caluino dictum ac à nobis refutatum
 est. Grauius quidem prædicat, *considerandum*
 esse *seriem causarum, & gratia Dei dispensationem*
 sed de gratia Dei dispensatione ne verbum
 quidem subiungit. Illa quippe consideranda
 iustitiam bonorum operum, quæ ex vberissima
 gratia Dei dispensatione nascuntur, vel ma
 ximè commendat, confirmat & stabilit. De
 serie causarum nihil aliud dicit quàm quod
 iam dixerat, operum iustitiam sine fidei ius
 titia locum habere non posse: quod quod
 sensu & quatenus verum sit, iam explicatum
 dedimus. Nam quod hic de nouo addit, *remis*
sionem fidei solam, id est, solam remissionem
 peccatorum (quod ille vocabulum studè
 declinat, & iustitiam fidei, quæ multò latius
 patet, eius loco vafre supponit) *partes omnes*
implere, ab eo audacter dicitur, sed ab eo
 verbo non probatur, quia nullo modo pro
 bari posse facillè aduertebat. Si sola remissio
 peccatorum omnes beatitudinis ac iustitiae
 partes implet, ergo nullam beatitudinis par
 tem bona opera implent. Si nullam, ergo
 falsa sunt illa testimonia omnia, quæ bonis
 operibus beatitudinem tribuunt. Imò (ait Cal
 uinus) *erigenda ac stabilienda est hæc beatitudo*
remissionem

Caluini
 hypocrisis
 & impo
 stura.

112

Remissio
 pecc. sola
 non bea
 tificat.

112

remissionis peccatorum, quia ex hac nascitur altera
 beatitudo sicut fructus ex arbore. Quæ eius con-
 clusio duplici vanitate laborat. Vanū est &
 falsum, ex remissione peccatorum veluti ex
 arbore nasci beatitudinē bonorum operum.
 Ex privatione quid nasci potest? aut pura ne-
 gatio quid tandē ponit? Arbor bonorum
 operum, & beatitudinis atque iustitię eorum
 (vt in præcedentibus ostensum est) nec re-
 missio peccatorū est, nec sola fides, sed mul-
 tō magis ipsa charitas. Remissio peccatorū
 non arbor aliqua est in agro cordis plantata,
 aut ad fructificandū apta, sed tantummodo
 veluti agri à sentibus & spinis perpurgatio,
 vt semini fidei aliorumque donorum Dei
 recipiendo animus idoneus factus, bonorum
 operum iustitiam proferat. Qui nunc iustitię
 operum arborē aut radicē remissionē pecca-
 torū affirmat, nō secus delirat quā qui fru-
 ctuum in agro crescētium arborē aut radicē
 vocet factā terræ perpurgationē, & spinarum
 aliarumque pelsimarum herbarum, quibus
 obrutus ager fuerat, extirpationem. Vanum
 rursus est & ineptum, si beatitudinis bono-
 rum operū arbor & radix esset remissio pec-
 catorum, erigendam propterea & stabiliendam, id
 est, tāquam solā & plenā beatitudinē com-
 mendandā esse remissionem peccatorum. Haud
 dubiē enim non secus cōmendandi sunt fru-
 ctus quā arbor, quū arbor sit propter fructus,
 non fructus propter arborem: nec qui arbo-

Non est
 arbor aut
 radix bo-
 norum
 operum.

rem & fructus in agro possidet, in ipsa arbor
 re sed in fructibus emolumentum suum
 nit. Si remissio peccatorum arbor est beatorum
 & bona opera fructus beati, quum arbor possit
 sit esse sterilis, fructus autem per se utilitate
 adferant; quis non videt beatitudinem beatorum
 norum operum magis proprie, plenè, ac perfectè
 talem esse, quam beatitudinem remissionis
 sionis peccatorum? Et clarum ex Scripturis
 est, bona opera placita esse coram Deo, &
 plissimam mercedem accipere. Remissio peccatorum
 solius diuinæ misericordie opus est, cui facta est,
 in via beatitudinis ac iustitiæ ponit, non in termino;
 principium beatitudinis adfert, non perfectionem aut
 complementum: denique quum sola per se consideratur,
 capace potius iustitiæ facit quam iustum: sicut
 depulsæ tenebræ locum relinquunt, non illuminant;
 & stirpitus eius se spinæ agrum ferendæ segeti
 idoneum reddunt, non ipsam segetem proferunt.
 Sed quibus Deus remittit peccata, eisdem non
 gratiæ & donorum lucem impertit, propter
 ipsa quoque remissio ex adiuncto beatum iustum
 facit. Sic ipsa Caluini explicatio tum intentum
 eius subuertit. Inde enim sequitur, magis esse
 erigendam & stabilendam bonorum operum
 beatitudinem quam solam remissionis peccatorum,
 quia hæc arbor est illa fructus. Atque ita
 difficultatem propositam non sustulit Caluinus,
 sed auxit. Manet enim

1. Ioan. 3.
 22.

2. Cor. 5. 9.

Coloss. 3.
 29.

Heb. 12.
 22.

Caluini
 explicatio
 ipsum re-
 futat.

enim non solū firma beatitudo & iustitia bonorū operū toties in Scripturis cōmēdata, sed ipsa remissione peccatorum magis illustris, propria, & vera iustitia esse demonstratur.

Sed hoc constituto, alia ex parte nostra difficultas moueri potest, cur Apostolus hoc loco hanc beatitudinem solam ponit ac recenset, tacita illa varia ac multiplici bonorum operum beatitudine, ab ipso maximē Dauide prædicata? Ad hoc respondeo, certis & grauibus ex causis Apostolū id fecisse. Primum, quia scopus eius est & intentio hoc loco de prima ad Christi fidem conuersione tam Iudæorum quā Gentium, & de impij iustificatione agere. In hac autem impij iustificatione in primis & ante omnia necessaria est peccatorum per Christū remissio. Deinde, quia, vt nunc hominum status est, remissio peccatorum iustificationi est necessaria, sicut homini ægro necessaria est medicina. Alioqui quis dubitat maximē beatos illos esse qui nunquam peccauerunt; vt Angelos bonos omnes, vt Christum Redemptorem, qui peccatum non fecit, vt Deum super omnia benedictū, qui ita iustus est, vt peccare non possit? Tertiò id facit Apostolus, vt ostendat non solū illos iustos coram Deo esse posse, qui accepta semel remissione peccatorum, postea in multis magnisque virtutibus iustitiam auxerunt, sed etiam illos qui recenter ad Deum conuersi nihil hactenus

Remiss.
pecc. cur
Paulus
beatitud.
solum ponit.

1.

2.

1. Petr. 3.

3.

O s boni

boni operis ex fide egerunt, quos videlicet
fides bonorum operum facunda ante partem
iustificauit: quamquam sola fides illam
cunditatem non habet, sed fides charitate

4. formata. Quartò, Apostolus volens ex
ruto ostendere iustificationem hominis
merè gratuitam, affert exempli causa remissionem
peccatorum in iustificatione imputati
quæ sine vlla dubitatione est merè gratuita
& sine qua nullus post primi parentis lapsum
iustus esse potest. His de causis illam solam
beatitudinem ex Dauidè commemorat Apo-
stolus, quæ ex remissione peccatorum nascitur:
non quasi vnicam & perfectam, nec
alias in Scripturis positas hac vna excluderet
ac remoueret. Alias tacet, sed non remouet:
quia non omnia vbique & semper, sed
suis quæque locis dicenda & ponenda sunt.

Iam verò & alia ex parte circa posterius
huius loci verba hæreticis occurrunt.
Nam propter illa verba, *Beatus homo cui*
imputauit Dominus peccatum, colligunt illi
peccatorum remissionem (quæ iuxta Calvinum
est tota fidei iustitia) non esse tamen veram
imputatiuam tantum; & manentia peccata
regi, non tolli. Sic Martinus Chemnitzius
Lutheranus, sic alij, ob eam maximè causam
vt probent concupiscentiam in renatis
manere, vt sit adhuc verè ac propriè peccatum,
& ex se damnatione dignum. Atque
probat sanè hic locus, ad iustitiam humanam
pos

Peccat. remiss. non imputatiua, sed vera.

post lapsum pertinere vt nō imputetur peccatū, verū non probat ex eo solo quōd non imputatur, peccatum remitti. Imō vltra hoc quōd non imputatur, planē tollitur; & quia tollitur, ideo nō imputatur. Quōd aliæ Scripturæ perspicuē docent. *Ecce Agnus Dei*, Ioan. 1. qui tollit peccata mundi. Rursum: *Tulit quod* Colof. 2. contra nos erat *chirographum*, id est, peccati reatum & debitum, & affixit illud *Cruci*. Nempe Ephes. 2. quia interfecit inimicitias (id est, peccata) in semetipso per *Crucem*. Vide plura in opusculo Lib. 3. c. 8. nostro de Iustificatione.

9. *Dicimus quia reputata est Abrahæ fides ad iustitiam.*

Sunt iam hæc verba contra Caluini corruptelas superius explicata, qui magna adhibita Scripturæ violentia pro fide Abrahæ remissionem peccatorum substituit. Alij vocabulum fidei ad illius vnici obiecti apprehensionem torquentes, quasi fides Abrahæ ad iustitiam reputata circa illud vnum versata fuisset (quod vanum esse suprâ ostendimus) colligunt ex his verbis, totam nostram iustitiā, quæ similis Abrahæ esse debet, nihil aliud esse quàm gratuitam quandā imputationem & acceptationem à parte Dei propter fidem nostram in Christum, qua beneficium redemptionis per illum factæ apprehendimus. Opinantur enim ideo solam fidē pro iustitia imputari, quia illa sola gratuitum
Dei